Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria C

C/2025/651

10.2.2025

ODPORÚČANIE RADY,

z 21. januára 2025,

ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska

(C/2025/651)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121,

so zreteľom na nariadenie (EÚ) 2024/1263, a najmä na jeho článok 17,

so zreteľom na odporúčanie Komisie,

keďže:

VŠEOBECNÉ ÚVAHY

(1) Zreformovaný rámec správy hospodárskych záležitostí EÚ nadobudol účinnosť 30. apríla 2024. Hlavným prvkom zreformovaného rámca správy hospodárskych záležitostí EÚ je nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade [1] spolu so zmeneným nariadením (ES) č. 1467/97 o vykonávaní postupu pri nadmernom schodku [2] a zmenenou smernicou Rady 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov [3]. Cieľom tohto rámca je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií a predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. Podporuje sa v ňom aj preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším presadzovaním pravidiel.

(2) Stredobodom nového rámca správy hospodárskych záležitostí sú národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány, ktoré predkladajú členské štáty Rade a Komisii. Plánmi sa majú dosiahnuť dva ciele: i) zabezpečiť, okrem iného, aby mal verejný dlh na konci obdobia úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto hodnotou, a ii) zabezpečiť, aby sa zrealizovali reformy a investície reagujúce na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a týkajúce sa spoločných priorít EÚ. V každom pláne sa má na tento účel uviesť strednodobý záväzok k trajektórii vývoja čistých výdavkov [4], ktorým sa účinne zavádza rozpočtové obmedzenie na obdobie trvania plánu vzťahujúce sa na štyri alebo päť rokov (v závislosti od bežnej dĺžky volebného obdobia v danom členskom štáte). Okrem toho by sa malo v pláne vysvetliť, ako členský štát zabezpečí realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a to najmä v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny (vrátane odporúčaní týkajúcich sa v príslušných prípadoch postupu pri makroekonomických nerovnováhach), a ako bude riešiť spoločné priority Únie. Obdobie fiškálnej úpravy sa vzťahuje na obdobie štyroch rokov, ktoré možno predĺžiť najviac o tri roky, ak sa členský štát zaviaže, že zrealizuje súbor príslušných reforiem a investícií, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v nariadení (EÚ) 2024/1263.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Ide o čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263, t. j. výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

(3) Po predložení plánu má Komisia posúdiť, či plán spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(4) Na základe odporúčania Komisie má Rada následne prijať odporúčanie, v ktorom stanoví trajektóriu vývoja čistých výdavkov dotknutého členského štátu a v príslušných prípadoch schváli súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia fiškálnych úprav.

ÚVAHY TÝKAJÚCE SA NÁRODNÉHO STREDNODOBÉHO FIŠKÁLNO-ŠTRUKTURÁLNEHO PLÁNU TALIANSKA

(5) Taliansko svoj národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán predložilo Rade a Komisii 15. októbra 2024. Predložilo ho po predĺžení lehoty stanovenej v článku 36 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263, ku ktorému došlo po dohode s Komisiou vzhľadom na dôvody uvedené Talianskom.

Postup pred predložením plánu

(6) S cieľom vytvoriť rámec pre dialóg vedúci k predloženiu národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánov Komisia 21. júna 2024 zaslala Taliansku referenčnú trajektóriu ([5]) podľa článku 9 nariadenia (EÚ) 2024/1263. Referenčnú trajektóriu Komisia uverejnila 15. októbra 2024 ([6]). Referenčná trajektória sa zakladá na riziku a zabezpečuje, aby mal verejný dlh na konci obdobia fiškálnych úprav a v prípade neprijatia ďalších rozpočtových opatrení po tomto období úprav hodnoverne klesajúcu trajektóriu alebo aby zostal v strednodobom horizonte na obozretnej úrovni a aby sa deficit verejných financií počas obdobia úprav znížil pod úroveň 3 % HDP a udržal sa v strednodobom horizonte pod touto referenčnou hodnotou. Strednodobý horizont je vymedzený ako desaťročné obdobie po skončení obdobia úprav. V súlade s článkom 6 písm. d) a článkami 7 a 8 nariadenia (EÚ) 2024/1263 je referenčná trajektória v súlade aj s referenčnou hodnotou pre deficit, ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby a ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu. V referenčnej trajektórii Talianska sa stanovuje, že na základe predpokladov Komisie, ktoré tvoria základ pre predbežné usmernenia zaslané v júni 2024, a vychádzajúc zo sedemročného obdobia úprav by rast čistých výdavkov nemal presahovať hodnoty uvedené v tabuľke 1. To zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov o 1,5 % za obdobie úprav (2025 – 2031) a o 1,5 % za obdobie, na ktoré sa vzťahuje plán (2025 – 2029).

Tabuľka 1: Referenčná trajektória, ktorú Komisia poskytla Taliansku 21. júna 2024

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Priemer 2025 – 2029	Priemer 2025 – 2031
Maximálny rast čistých výdavkov (ročný, v %)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5

Zdroj: výpočty Komisie.

(7) V súlade s článkom 12 nariadenia (EÚ) 2024/1263 viedlo Taliansko od júla do septembra 2024 s Komisiou technický dialóg. Dialóg bol zameraný na trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ktorú plánuje Taliansko, a na jej východiskové predpoklady (najmä makroekonomické predpoklady a elasticity), ako aj na plánovaný súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, ako sú reformy v oblasti civilnej justície, verejnej správy, starostlivosti o deti, podnikateľského prostredia, daňovej správy, riadenia verejných výdavkov a štátom vlastnených podnikov, a na plánovanú realizáciu reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a spoločné priority Únie v oblasti spravodlivej zelenej a digitálnej transformácie, sociálnej a hospodárskej odolnosti, energetickej bezpečnosti a budovania obranných spôsobilostí.

([5]) Predbežné usmernenia zaslané členským štátom a Hospodárskemu a finančnému výboru zahŕňajú trajektórie bez predĺženia obdobia úprav a s predĺžením obdobia úprav (v trvaní 4, resp. 7 rokov). Zahŕňajú aj pôvodné hlavné podmienky a východiskové predpoklady použité v rámci, ktorý Komisia stanovila pre strednodobú projekciu verejného dlhu. Referenčná trajektória bola vypočítaná na základe metodiky opísanej v *Monitore udržateľnosti dlhovej služby 2023* vypracovanom Komisiou (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Vychádza z prognózy Komisie z jari 2024 a jej strednodobého predĺženia až do roku 2033, pričom dlhodobý rast HDP a náklady spojené so starnutím obyvateľstva sú v súlade so spoločnou *správou* Komisie a Rady o *starnutí obyvateľstva* z roku 2024 (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#italy.

(8) V septembri 2024 sa Taliansko podľa informácií, ktoré poskytlo vo svojom pláne, zapojilo v súlade s článkom 11 ods. 3 a článkom 36 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263 do konzultačného procesu so sociálnymi partnermi, miestnymi a regionálnymi orgánmi a ďalšími relevantnými zainteresovanými stranami.

(9) Talianska nezávislá fiškálna inštitúcia (parlamentný rozpočtový úrad) vydala stanovisko k makroekonomickej prognóze a makroekonomickým predpokladom, ktoré tvoria základ pre viacročnú trajektóriu vývoja čistých výdavkov. Schválila makroekonomický scenár v horizonte plánu (2024 – 2029) a dospela k záveru, že prognózy hlavných makroekonomických premenných sa pohybujú v prijateľných intervaloch, hoci niektoré z nich sú na hornej hranici, a celkový výhľad závisí od úplnej a včasnej realizácie plánu obnovy a odolnosti, ako aj od stabilného medzinárodného kontextu.

(10) Parlament schválil plán 9. októbra po vypočutí viacerých zainteresovaných strán, ako je zvykom pri schvaľovaní rozpočtových plánovacích dokumentov v parlamente.

Iné súvisiace procesy

(11) Rada 26. júla 2024 konštatovala, že v Taliansku existuje z dôvodu nedodržania kritéria deficitu nadmerný deficit. ([7]) Toto odporúčanie sa predkladá v rovnakom čase ako odporúčanie Rady podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ, ktorého cieľom je odstrániť v Taliansku nadmerný deficit verejných financií ([8]). Súčasné prijatie týchto odporúčaní, ktoré je prispôsobené prechodu na nový rámec správy hospodárskych záležitostí a ktoré je týmto prechodom odôvodnené, zabezpečuje súlad medzi odporúčanými postupmi úprav.

(12) Taliansko predložilo 15. októbra 2024 svoj návrh rozpočtového plánu na rok 2025. Komisia prijala stanovisko k tomuto návrhu rozpočtového plánu 26. novembra 2024 ([9]).

(13) Komisia 19. júna 2024 dospela k záveru, že v Taliansku existujú makroekonomické nerovnováhy. Taliansko čelí zraniteľným miestam spojeným najmä s vysokým verejným dlhom a slabým rastom produktivity v kontexte nestabilného trhu práce a určitých pretrvávajúcich nedostatkov vo finančnom sektore, ktoré majú cezhraničný význam ([10]).

(14) Rada 21. októbra 2024 adresovala Taliansku súbor odporúčaní v kontexte európskeho semestra ([11]).

ZHRNUTIE PLÁNU A JEHO POSÚDENIE KOMISIOU

(15) V súlade s článkom 16 nariadenia (EÚ) 2024/1263 Komisia posúdila plán takto:

Kontext: makroekonomická a fiškálna situácia a výhľad

(16) Hospodárska činnosť v Taliansku v roku 2023 vzrástla o 0,7 %, a to vďaka spotrebe a investíciám, ktoré boli podporované vládnymi stimulmi. K rastu prispel aj čistý vývoz, zatiaľ čo negatívny cyklus zásob ho tlmil. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa predpokladá, že hospodárstvo zaznamená v roku 2024 rast o 0,7 %, keďže investície naďalej rastú, zatiaľ čo súkromná spotreba stagnuje. Čistý vývoz by mal podporiť rast vďaka klesajúcemu dovozu, zatiaľ čo zásoby ho znižujú. V roku 2025 by mal reálny HDP vzrásť o 1,0 %, a to vďaka spotrebe domácností, ktorú podporuje rast reálnych miezd, zatiaľ čo celkové investície by mali vzrásť len mierne, a to v dôsledku poklesu stavebných prác na obnovu bytového fondu. V roku 2026 sa očakáva nárast reálneho HDP o 1,2 %, keďže kapitálové výdavky sa zrýchlia vďaka výdavkom súvisiacim s plánom obnovy a odolnosti a jednoduchším podmienkam financovania. Očakáva sa, že počas prognózovaného obdobia (t. j. v rokoch 2024 – 2026) zaznamená rast potenciálneho HDP v Taliansku mierny pokles, a to z 1,3 % v roku 2024 na 0,9 % v roku 2026. Miera nezamestnanosti bola v roku 2023 na úrovni 7,7 % a Komisia predpokladá, že v roku 2024 bude na úrovni 6,8 %, v roku 2025 na úrovni 6,3 % a v roku 2026 na úrovni 6,2 %. Predpokladá sa, že inflácia (deflátor HDP) sa v roku 2024 zníži z 5,8 % zaznamenaných v roku 2023 na 1,6 % a že dosiahne 1,9 % v roku 2025 a 1,8 % v roku 2026.

([7]) Ú. v. EÚ L, 1.8.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj
([8]) Odporúčanie na odporúčanie Rady s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Taliansku, 26.11.2024, COM(2024) 954 final.
([9]) Stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Talianska, 26.11.2024, C(2024) 9057 final.
([10]) „Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke“, COM(2024) 600 final, dodatok 4.
([11]) Odporúčanie Rady z 21. októbra 2024 k hospodárskej politike, rozpočtovej politike, politike zamestnanosti a štrukturálnej politike Talianska.

(17) Pokiaľ ide o fiškálny vývoj, deficit verejných financií Talianska v roku 2023 predstavoval 7,2 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa predpokladá, že v roku 2024 dosiahne 3,8 % HDP, pričom v roku 2025 sa ďalej zníži na 3,4 % HDP a v roku 2026 za predpokladu nezmenenej politiky na 2,9 %. Prognóza Európskej komisie z jesene 2024 zahŕňa návrh rozpočtu Talianska na rok 2025, ktorý vláda predložila národnému parlamentu v októbri. Verejný dlh dosahoval na konci roka 2023 úroveň 134,8 % HDP. Podľa prognózy Európskej komisie z jesene 2024 sa má miera zadlženosti na konci roka 2024 zvýšiť na 136,6 % HDP. Napriek primárnym prebytkom sa predpokladá, že sa miera zadlženosti na konci roka 2025 zvýši na úroveň 138,2 % a na konci roka 2026 na úroveň 139,3 % HDP. Vo fiškálnej prognóze Komisie sa záväzky uvedené v strednodobých plánoch nezohľadňujú, pokiaľ nie sú podložené dôveryhodne oznámenými a dostatočne špecifikovanými konkrétnymi opatreniami v príslušných oblastiach politiky.

Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné makroekonomické predpoklady v pláne

(18) Národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska sa vzťahuje na obdobie 2025 – 2029 a predstavuje fiškálne úpravy v priebehu siedmych rokov.

(19) Plán obsahuje všetky informácie požadované podľa článku 13 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(20) Plán sa zaväzuje k trajektórii vývoja čistých výdavkov uvedenej v tabuľke 2, ktorá zodpovedá priemernému rastu čistých výdavkov na úrovni 1,6 % v priebehu rokov 2025 – 2029. Okrem toho sa Taliansko zaväzuje k súboru reforiem a investícií s cieľom predĺžiť obdobie úprav na sedem rokov (2025 – 2031), počas ktorých sa plánuje priemerný rast čistých výdavkov o 1,5 %. Priemerný rast čistých výdavkov uvedený v pláne počas obdobia úprav (2025 – 2031) sa zhoduje s referenčnou trajektóriou, ktorú Komisia predložila 21. júna 2024. V pláne sa predpokladá, že rast potenciálneho HDP sa bude postupne znižovať z 1,4 % v roku 2024 na 0,3 % v roku 2031. Okrem toho sa v pláne očakáva, že miera rastu deflátora HDP zostane počas obdobia úprav v podstate stabilná na úrovni približne 2 %.

Vplyv záväzkov uvedených v pláne, ktoré sa týkajú čistých výdavkov, na verejný dlh

(21) Ak sa trajektória vývoja čistých výdavkov, ku ktorej sa Taliansko v pláne zaviazalo, a východiskové predpoklady naplnia, verejný dlh by sa podľa plánu zvýšil na úroveň 137,8 % HDP na konci roka 2026 (z úrovne 135,8 % HDP v roku 2024) a následne by klesol na 132,5 % HDP na konci obdobia úprav (2031), ako sa uvádza v nasledujúcej tabuľke. Po vykonaní úprav sa očakáva, že v strednodobom horizonte (t. j. do roku 2041) bude miera zadlženosti podľa plánu neustále klesať a v roku 2041 dosiahne úroveň 113,7 %. Podľa plánu by tak miera zadlženosti dosiahla na konci obdobia úprav (2031) klesajúcu trajektóriu. Na základe predpokladov plánu je to realistické, keďže sa predpokladá, že dlh počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav podľa všetkých deterministických stresových testov analýzy udržateľnosti dlhovej služby vypracovanej Komisiou klesne, a stochastické prognózy naznačujú, že dlh by klesal s dostatočne vysokou pravdepodobnosťou.

Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na dlh stanovenou v článku 6 písm. a) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Tabuľka 2: Trajektória vývoja čistých výdavkov a hlavné predpoklady v pláne Talianska

						Predĺženie obdobia úprav				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Priemer za obdobie platnosti plánu 2025 – 2029	Priemer za obdobie úprav 2025 – 2031
Rast čistých výdavkov (ročný, v %)	- 1,9	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	1,6	1,5
Rast čistých výdavkov (kumulatívny, od východiskového roka 2023, v %)	- 1,9	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2	7,4	8,7	Neuvádza sa.	Neuvádza sa.

						Predĺženie obdobia úprav				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Priemer za obdobie platnosti plánu 2025 – 2029	Priemer za obdobie úprav 2025 – 2031
Rast potenciálneho HDP (%)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,5	0,3	1,0	0,8
Inflácia (rast deflátora HDP) (%)	1,9	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska a výpočty Komisie.

Tabuľka 3: Vývoj verejného dlhu a salda verejných financií v pláne Talianska

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Verejný dlh (% HDP)	134,8	135,8	136,9	137,8	137,5	136,4	134,9	133,9	132,5	113,7
Saldo verejných financií (% HDP)	- 7,2	- 3,8	- 3,3	- 2,8	- 2,6	- 2,3	- 1,8	- 1,7	- 1,5	- 1,9

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska

Vplyv záväzkov uvedených v pláne, ktoré sa týkajú čistých výdavkov, na saldo verejných financií

(22) Na základe trajektórie vývoja čistých výdavkov a predpokladov uvedených v pláne by deficit verejných financií klesol v roku 2026 na úroveň 2,8 % HDP a v roku 2031 na úroveň 1,5 % HDP. Podľa plánu by tak saldo verejných financií nepresiahlo referenčnú hodnotu 3 % HDP na konci obdobia úprav (2031). Okrem toho počas desiatich rokov nasledujúcich po období úprav (t. j. do roku 2041) by deficit verejných financií nepresiahol 3 % HDP. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s požiadavkou na deficit stanovenou v článku 6 písm. b) a článku 16 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Časový profil fiškálnej úpravy

(23) Časový profil fiškálnej úpravy meraný ako zmena štrukturálneho primárneho salda, ako sa opisuje v pláne, je stanovený na mierne prednostné uskutočňovanie v porovnaní s lineárnou trajektóriou vývoja, ktorá sa ako pravidlo uvádza v článku 6 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Predpokladá sa najmä zlepšenie štrukturálneho primárneho salda o 0,6 % v rokoch 2025 a 2026, po čom bude nasledovať zlepšenie o 0,5 % HDP každý rok až do roku 2031. V dôsledku toho je fiškálna úprava počas prvých štyroch rokov plánu viac ako úmerná celkovému úsiliu o úpravu. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochrannou doložkou zakazujúcou odloženie úsilia uvedenou v článku 6 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Tabuľka 4: Vývoj štrukturálneho primárneho salda v pláne Talianska

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Štrukturálne primárne saldo (v % HDP)	- 4,5	- 0,5	0,0	0,6	1,1	1,6	2,2	2,7	3,2
Zmena štrukturálneho primárneho salda (percentuálne body)	Neuvádza sa.	4,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska

Súlad plánu s postupom pri nadmernom deficite

(24) Trajektória vývoja čistých výdavkov stanovená v pláne je v súlade s požiadavkami v rámci postupu pri nadmernom deficite [najmä s minimálnou ročnou štrukturálnou úpravou stanovenou v článku 3 ods. 4 treťom pododseku nariadenia Rady (ES) č. 1467/97].

Súlad plánu s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu

(25) Požiadavka preventívnej časti paktu stanovená v článku 8 nariadenia (EÚ) 2024/1263, pokiaľ ide o ochranné opatrenie týkajúce sa odolnosti deficitu, ktorého cieľom je zabezpečiť spoločnú rezervu vo vzťahu k referenčnej hodnote deficitu 3 % HDP, sa na Taliansko uplatňuje od roku 2027, keďže deficit má byť od roku 2026 nižší ako 3 % HDP. Od roku 2027 by preto ročná úprava štrukturálneho primárneho salda nemala byť nižšia ako 0,25 % HDP, ak štrukturálny deficit zostane v predchádzajúcom roku nad úrovňou 1,5 % HDP, aby sa dosiahla spoločná rezerva odolnosti v štrukturálnom vyjadrení na úrovni 1,5 % HDP. Ročná fiškálna úprava vyplývajúca zo záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu presahuje 0,25 % v každom z rokov 2027, 2028, 2029, 2030 a 2031. Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochranným opatrením týkajúcim sa odolnosti deficitu.

Súlad plánu s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby

(26) Keď podľa plánu verejný dlh počas obdobia úprav prekročí úroveň 90 % HDP, v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) 2024/1263 musí pomer verejného dlhu k HDP v priemere klesnúť minimálne o 1 percentuálny bod ročne, dokým neklesne pod 90 %, a potom by mal v priemere klesať o 0,5 percentuálneho bodu. Tento priemerný pokles je vypočítaný za obdobie rokov 2027 – 2031, t. j. od roku, v ktorom by sa podľa plánu zrušil postup pri nadmernom deficite, a predstavuje 1,2 percentuálneho bodu (pozri tabuľku 3). Na základe záväzkov v príslušných oblastiach politiky a makroekonomických predpokladov plánu je preto trajektória vývoja čistých výdavkov uvedená v pláne v súlade s ochranným opatrením týkajúcim sa udržateľnosti dlhovej služby.

Makroekonomické predpoklady plánu

(27) Plán vychádza zo súboru predpokladov, ktorý sa líši od predpokladov Komisie zaslaných Taliansku 21. júna 2024. Konkrétne sa v pláne používajú odlišné predpoklady v prípade deviatich premenných, konkrétne: východiskový bod (štrukturálne primárne saldo v roku 2024), rast potenciálneho HDP, rast reálneho HDP, nominálna implicitná úroková sadzba, fiškálny multiplikátor, zosúladenie dlhu a deficitu, jednorazové opatrenia, predpokladané príjmy (t. j. predpokladané elasticity) a profil produkčnej medzery. Fiškálna úprava je navyše uskutočňovaná o niečo prednostnejšie. Posúdenie rozdielov v predpokladoch sa uvádza ďalej v texte. Ďalej sa uvádzajú rozdiely v predpokladoch, ktoré majú najväčší vplyv na priemerný rast čistých výdavkov, pričom sa každý rozdiel posudzuje samostatne.

— V pláne sa predpokladá priaznivejšia počiatočná fiškálna pozícia, pričom sa predpokladá rozpočtový deficit na úrovni 3,8 % HDP v roku 2024, zatiaľ čo predpokladaná referenčná trajektória je na úrovni 4,4 % HDP. To znamená lepšie počiatočné štrukturálne primárne saldo v projekciách analýzy udržateľnosti dlhovej služby Talianska (- 0,5 % v porovnaní s - 1,1 % HDP v rámci referenčnej trajektórie). V tom sa odzrkadľujú novšie fiškálne údaje (s vyššími daňovými príjmami, ako sa očakávalo v predpokladoch Komisie v predbežných usmerneniach, ako aj s aktualizovanými odhadmi výdavkov). To je všeobecne v súlade s prognózou Európskej

komisie z jesene 2024. Tento rozdiel v predpokladoch prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav o trochu vyšší ako podľa predpokladov Komisie. Tento predpoklad sa považuje za riadne odôvodnený.

— Taliansko predpokladá o trochu vyšší (o 0,1 percentuálneho bodu) priemerný rast potenciálneho HDP v celom období úprav 2025 – 2031 v porovnaní s referenčnou trajektóriou (0,8 % oproti 0,7 %). V tom je zohľadnená aktualizácia makroekonomického výhľadu a je to v súlade so spoločne dohodnutou metodikou. Táto aktualizácia prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav vyšší ako podľa predpokladov Komisie. Tento predpoklad sa považuje za riadne odôvodnený.

— V pláne sa predpokladá o trochu nižší priemerný deflátor HDP v rokoch 2025 – 2031 ako podľa predpokladov Komisie, a to 2,0 % v porovnaní s 2,1 %. V roku 2024 sa v pláne (na základe výsledných údajov do druhého štvrťroka) počíta s deflátorom HDP vo výške 1,9 %, čo je menej ako 2,2 % podľa prognózy Európskej komisie. V roku 2025 zostane deflátor HDP o 0,3 percentuálneho bodu vyšší ako v predbežných usmerneniach, zatiaľ čo v rokoch 2027 až 2029 sa zníži. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie. Tento predpoklad sa považuje za riadne odôvodnený.

— V pláne sa predpokladá obozretnejšia elasticita príjmov na rozdiel od jednotkovej elasticity rastu potenciálneho HDP, ktorú predpokladá Komisia. To prispieva k tomu, že priemerný rast čistých výdavkov v pláne je počas obdobia úprav nižší ako podľa predpokladov Komisie. Tento predpoklad sa považuje za riadne odôvodnený.

Zvyšné rozdiely nemajú veľký vplyv na priemerný rast čistých výdavkov v porovnaní s predpokladmi Komisie. Celkovo všetky rozdiely v predpokladoch spolu vedú k priemernému rastu čistých výdavkov v pláne, ktorý je rovnaký ako referenčná trajektória. Komisia zohľadní uvedené posúdenie predpokladov plánu pri svojich budúcich posúdeniach súladu s trajektóriou vývoja čistých výdavkov.

Fiškálna stratégia plánu

(28) Podľa orientačnej fiškálnej stratégie uvedenej v pláne sa záväzky, ktoré sa vzťahujú na čisté výdavky, splnia obmedzovaním výdavkov a diskrečným zvyšovaním príjmov. V pláne sa uvádza najmä obozretnejšie a efektívnejšie riadenie verejných výdavkov spolu s vyššími príjmami z boja proti daňovým únikom. Špecifikácia politických opatrení, ktoré sa majú prijať, sa potvrdí alebo upraví a vyčísli v ročných rozpočtoch. Vykonávanie orientačnej fiškálnej stratégie však zároveň ohrozujú riziká, ktoré vyplývajú z možného skutočného rastu reálneho HDP, ktorý by bol nižší, ako sa uvádza v pláne Talianska, ako aj z nedostatku detailných informácií o plánovanej fiškálnej stratégii v pláne (pozri posúdenie v predchádzajúcej časti textu). V návrhu rozpočtového plánu na rok 2025 sa okrem toho uvádzajú opatrenia, ktorými sa dosiahne splnenie záväzku čistých výdavkov na rok 2025 ([12]).

Súbor reformných a investičných záväzkov v pláne, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia fiškálnych úprav

(29) Taliansko sa v pláne zaväzuje k 24 reformám a investíciám zameraným na zlepšenie potenciálneho rastu a fiškálnej udržateľnosti, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia fiškálnych úprav zo štyroch na sedem rokov. Súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, tvorí niekoľko záväzkov z plánu obnovy a odolnosti, ako aj niekoľko nových reforiem a investícií. Patria sem tieto opatrenia:

— Reformy a investície v oblasti občianskeho súdnictva: tieto opatrenia súvisia s reformou M1C1 1.4 (občianske súdnictvo) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 2. štvrťroka 2026. Plán obsahuje ďalšie záväzky, ktoré sú celkovo zamerané na i) zabezpečenie vykonávania reformy v oblasti platobnej neschopnosti, a to aj prostredníctvom pokračujúcej podpory súdov v insolvenčných veciach a systematického zberu údajov; ii) zvýšenie efektívnosti občianskoprávnych súdov znížením počtu nevybavených prípadov a času potrebného na vyriešenie prípadov a iii) zlepšenie efektívnosti celkového justičného systému. Na vykonávanie týchto zásahov je potrebné zabezpečiť primerané ľudské zdroje v súdnom systéme. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 4. štvrťroka 2029.

([12]) Pozri stanovisko Komisie k návrhu rozpočtového plánu Talianska, 26. 11. 2024, C(2024) 9057 final.

— Reformy a investície v oblasti daňovej správy: tieto opatrenia súvisia s reformou 1.12 (reforma daňovej správy) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 2. štvrťroka 2026. Plán obsahuje ďalšie záväzky, ktoré sú celkovo zamerané na ďalšie zvýšenie príjmov pochádzajúcich z: i) činností v oblasti prevencie a presadzovania dodržiavania daňových predpisov vrátane príjmov z listov o dodržiavaní predpisov a lepšie prispôsobených stratégií dodržiavania predpisov; ii) cielenejších a rizikovo orientovaných opatrení proti daňovým únikom vrátane opatrení založených na širších interoperabilných súboroch daňových údajov a technikách umelej inteligencie. Očakáva sa, že ďalšie legislatívne opatrenia posilnia boj proti daňovým únikom vyplývajúcim z opomenutých vyhlásení zavedením silnejších stimulov pre daňovníkov a širším využívaním sledovateľných platobných prostriedkov. Ďalšie opatrenia sú zamerané na zvýšenie istoty vo vzťahu medzi daňovníkmi a daňovou správou skrátením priemerných lehôt splatnosti DPH. Očakáva sa, že kľúčové kroky súvisiace s uvedenými opatreniami v oblasti daňovej správy budú dokončené do 4. štvrťroka 2029.

— Reformy a investície v oblasti podnikateľského prostredia: tieto opatrenia súvisia s reformou 2 (ročné zákony o hospodárskej súťaži na roky 2021, 2022, 2023 a 2024) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 4. štvrťroka 2025. Plán obsahuje ďalšie záväzky, ktoré sú celkovo zamerané na ďalšie zlepšenie podnikateľského prostredia prostredníctvom i) zvýšenia verejných výdavkov na výskum a vývoj; ii) racionalizácie a zjednodušenia stimulov pre podniky; iii) prijímania ročných zákonov o hospodárskej súťaži na podporu efektívnosti a hospodárskeho rastu vrátane prostredníctvom liberalizácie a odstraňovania prekážok a bariér vstupu na trh (aj legislatívnej alebo regulačnej povahy) na základe primeraného posúdenia regulačného vplyvu a iv) prijatia rámcového zákona o MSP, vykonávacích nástrojov a každoročných aktualizácií. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 4. štvrťroka 2029.

— Reformy v oblasti verejnej správy: tieto opatrenia súvisia s reformou M1C1 1.9 (reforma zamestnanosti vo verejnom sektore a reforma zjednodušenia) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 2. štvrťroka 2026. Plán obsahuje ďalšie záväzky zamerané na: i) podporu vertikálnej a horizontálnej mobility a ii) stimulovanie k zavedeniu rámca založeného na výkonnosti. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 4. štvrťroka 2028.

— Reformy a investície v oblasti starostlivosti o deti: tieto opatrenia súvisia s investíciou 1.1 (plán pre materské školy a predškolské zariadenia a služby vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 2. štvrťroka 2026. Opatrenia sú zamerané na: i) zvýšenie ročných verejných výdavkov na úhradu prevádzkových nákladov existujúcich a nových zariadení starostlivosti o deti vrátane zariadení, ktoré vznikli v rámci plánu obnovy a odolnosti; ii) zlepšenie dostupnosti miest starostlivosti o deti; a iii) zvýšenie cenovej dostupnosti starostlivosti o deti. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 4. štvrťroka 2027.

— Reformy a investície v oblasti verejných výdavkov: tieto opatrenia súvisia s reformou 1.13 (reforma rámca na preskúmanie výdavkov) uvedenou v pláne obnovy a odolnosti, ktorej konečné míľniky a ciele sa majú dosiahnuť do 2. štvrťroka 2026. Plán obsahuje ďalšie záväzky zamerané na i) posilnenie kapacít na programovanie, monitorovanie a hodnotenie verejných výdavkov; ii) posilnenie právomoci ministerstva hospodárstva a financií vykonávať kontroly hospodárenia s verejnými výdavkami vo všetkých subjektoch, ktoré dostávajú verejnú podporu, vrátane orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni a štátom vlastnených podnikov a iii) reformu rámca pre kontrolu verejných výdavkov ústredných orgánov verejnej správy, a to aj zvýšením finančnej zodpovednosti orgánov verejnej správy. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 2. štvrťroka 2029.

— Plán obsahuje reformy, ktoré sú nové v porovnaní s plánom obnovy a odolnosti v oblasti daňovej správy a v oblasti racionalizácie štátnom vlastnených podnikov. Konkrétne v daňovej oblasti plán obsahuje záväzky zamerané na: i) zjednodušenie daňového systému prostredníctvom preskúmania a zefektívnenia daňových výdavkov, a to aj v oblastiach dotácií škodlivých pre životné prostredie; ii) štrukturálne zníženie daňového zaťaženia rodín s nízkymi a strednými príjmami a podporu zamestnanosti a iii) aktualizáciu katastra nehnuteľností mapovaním nehnuteľností, ktoré sa v ňom v súčasnosti nenachádzajú, a aktualizáciou katastrálnych hodnôt budov, ktoré získali podporu z verejných programov energetickej efektívnosti a/alebo intervencií na obnovu domov. Očakáva sa, že príslušné kľúčové kroky budú dokončené do 4. štvrťroka 2028. V oblasti štátnom vlastnených podnikov plán obsahuje záväzky zamerané na zefektívnenie a zlepšenie efektívnosti štátnom vlastnených podnikov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi (legislatívny dekrét č. 175/2016), a to zabezpečením a v prípade potreby posilnením vykonávania právneho rámca. Očakáva sa, že príslušný kľúčový krok bude dokončený do 4. štvrťroka 2027.

(30) V súlade s článkom 14 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2024/1263 musia byť všetky reformy a investície, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, dostatočne podrobné, prednostne uskutočňované, časovo ohraničené a overiteľné.

(31) Záväzky uvedené v pláne obnovy a odolnosti, ktoré opodstatňujú predĺženie, obsahujú významné reformy a investície zamerané na zlepšenie fiškálnej udržateľnosti a zvýšenie rastového potenciálu hospodárstva. Taliansko sa okrem toho zaväzuje, že bude pokračovať v reformnom úsilí počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje strednodobý fiškálno-štrukturálny plán, a zachová úroveň investícií financovaných zo štátnych zdrojov, ktorá sa dosiahla počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje plán obnovy a odolnosti (pozri tabuľku 5 ďalej). Záväzky sa budú monitorovať počas celej realizácie plánu. V súlade s tým sa záväzky v rámci plánu obnovy a odolnosti môžu zohľadniť na účely predĺženia obdobia úprav, ako sa stanovuje v článku 36 ods. 1 písm. d) nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(32) Očakáva sa, že súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie, zlepší potenciál rastu a odolnosti hospodárstva Talianska udržateľným spôsobom, ako sa vyžaduje v článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263. V talianskom pláne sa uvádza očakávaný vplyv niektorých reforiem, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav (najmä zamestnanosť vo verejnom sektore, podnikateľské prostredie a občianske súdnictvo), na rast HDP. Makroekonomický model použitý na simuláciu je model výskumu a vývoja QUEST-III, ktorý vyvinula Európska komisia. Podľa plánu by sa prvé účinky týchto reforiem platných pre predĺženie obdobia úprav na hospodárstvo začali prejavovať v roku 2028 a odhaduje sa, že (v rámci obozretného scenára) dôjde k zvýšeniu úrovne HDP v roku 2031 celkovo o 0,5 %. Podrobnejšie sa očakáva, že reformami v oblasti zamestnanosti vo verejnom sektore sa zvýši úroveň HDP v roku 2031 o 0,2 %, reformami v oblasti občianskeho súdnictva sa zvýši úroveň HDP v roku 2031 o 0,2 % a reformami v oblasti podnikateľského prostredia sa zvýši úroveň HDP v roku 2031 o 0,1 %. V pláne sa tiež odhaduje, že vplyvom reforiem a investícií v pláne obnovy a odolnosti, ktoré sa ešte nerealizovali, sa zvýši úroveň HDP v roku 2031 o 3,2 % (z toho 1,7 % je v dôsledku reforiem a 1,5 % v dôsledku investícií). Celkovo sa s ohľadom na reformy a investície v pláne obnovy a odolnosti, ktoré sa ešte nerealizovali, a na časť reforiem, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, odhaduje, že úroveň HDP sa do roku 2031 zvýši o 3,8 % v porovnaní so základným scenárom. V pláne sa uvádza aj analýza citlivosti. V nepriaznivom scenári by sa vplyv reforiem, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, na úroveň HDP znížil na 0,3 % (z 0,5 % v obozretnom scenári). Odhady uvedené v pláne sa celkovo považujú za realistické.

(33) Očakáva sa, že súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie, podporí fiškálnu udržateľnosť, ako sa vyžaduje v článku 14 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) 2024/1263. V pláne sa opisuje vývoj pomeru dlhu k HDP na príklade niekoľkých scenárov založených na analýze udržateľnosti dlhovej služby, z ktorej plán vychádza (2025 – 2041): na príklade scenára politiky, z ktorého plán vychádza, a na príklade alternatívnych scenárov, v ktorých je vplyv vyššieho rastu potenciálneho a reálneho HDP izolovaný („plán + reformy“) a v ktorých je zachytený aj vplyv na verejné príjmy („plán + reformy + zmena príjmov“). V prvom alternatívnom scenári sa vplyvom reforiem, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, zlepšia vyhliadky rastu HDP. Výsledkom je výraznejší pokles pomeru dlhu k HDP v porovnaní so scenárom politiky, z ktorého vychádza plán, pozorovateľný od roku 2030. Pomer dlhu k HDP by sa znížil ešte viac a v roku 2041 by dosiahol úroveň 109,6 %. Ak by sa zohľadnilo aj zlepšenie primárneho salda v dôsledku zvýšenia príjmov spôsobeného vyšším rastom (t. j. ak by sa zohľadnilo zlepšenie primárneho salda uplatnením semielasticity príjmov na zmenenú cyklickú pozíciu), miera zadlženosti by ďalej klesla na 102,5 % HDP. Odhady uvedené v pláne sa celkovo považujú za realistické. Možno vykonať ďalšie posúdenia vplyvu reforiem, ktoré opodstatňujú predĺženie. Hoci v tejto fáze nie sú stanovené konkrétne ciele pre budúce preskúmanie výdavkov, možno očakávať, že proces preskúmania výdavkov zníži mieru rastu a úroveň verejných výdavkov v dôsledku zlepšenia efektívnosti a prispeje k zloženiu rozpočtu, ktoré bude priaznivejšie pre rast, pretože umožní zmenu priorít výdavkov smerom k položkám, ktoré sú priaznivejšie pre rast, čo bude mať pozitívny vplyv na fiškálnu udržateľnosť. Očakáva sa, že opatrenia v oblasti daňovej správy poskytnú viac stimulov pre rast znížením daňovo-odvodového zaťaženia práce a zabezpečia, aby bol daňový systém spravodlivý, efektívny a progresívny, čo bude mať pozitívny vplyv na fiškálnu udržateľnosť. Pokiaľ ide o opatrenia v oblasti výberu daní, zatiaľ čo konkrétny cieľ je stanovený len pre jedno opatrenie týkajúce sa dodržiavania daňových predpisov (približne 0,1 % HDP), od ostatných opatrení sa očakáva ďalšie zlepšenie dodržiavania daňových predpisov. Pokiaľ ide o opatrenia v oblasti starostlivosti o deti, ich cieľom je zvýšiť ponuku pracovnej sily a podporiť verejné príjmy a fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte. A napokon, hoci konkrétne podrobnosti ešte nie sú k dispozícii, očakáva sa, že opatrenie týkajúce sa štátom vlastnených podnikov bude mať v súlade so svojimi ambíciami takisto pozitívny vplyv.

(34) Súborom reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie, sa riešia spoločné priority EÚ, ako sa vyžaduje v článku 14 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Konkrétne sa očakáva, že všetky reformy a investície, ktoré opodstatňujú predĺženie, prispejú k sociálnej a hospodárskej odolnosti najmä tým, že: i) ďalej skrátia dĺžku súdnych konaní, prispejú k zníženiu počtu nevybavených súdnych prípadov a dokončeniu podpory procesu digitálnej

transformácie; ii) posilnia záväzky v oblasti boja proti daňovým únikom posilnením opatrení, ktoré sú už zahrnuté v pláne obnovy a odolnosti; iii) zlepšia základné podmienky, v ktorých podniky a investori pôsobia, prostredníctvom podpory väčšej hospodárskej súťaže a efektívnosti verejnej správy, ako aj zníženia administratívnej záťaže a prekážok, ktoré zhoršujú prístup k úverom, a podpory väčšej dynamiky podnikov, ich rozširovania a vyšších investícií; iv) posilnia ľudský kapitál verejnej správy s cieľom zvýšiť produktivitu, kvalitu a kvantitu poskytovaných verejných služieb; v) zabezpečia efektívnejšie vynakladanie verejných prostriedkov so zameraním na prioritné oblasti vrátane výskumu a vývoja a starostlivosti o deti. Okrem toho sa očakáva, že reformy a investície v oblasti verejnej správy prispejú k zlepšeniu celkového podnikateľského prostredia prostredníctvom efektívnejšieho riadenia zamestnanosti vo verejnom sektore, najmä posilnením vnútorného kariérneho postupu, horizontálnej mobility a systému hodnotenia výkonnosti.

(35) Cieľom súboru reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie, je plniť príslušné odporúčania adresované Taliansku ([13]) vydané v rámci európskeho semestra vrátane tých, ktoré sa riešia v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, ako sa vyžaduje v článku 14 ods. 2 písm. d) nariadenia (EÚ) 2024/1263. Cieľom opatrení v oblasti daňovej správy je najmä plniť fiškálno-štrukturálne odporúčania adresované Taliansku, v ktorých sa vyžaduje, aby krajina v rokoch 2019 až 2024 zmenila daňový systém tak, aby viac podporoval rast, a to najmä zlepšením štruktúry verejných príjmov a podporou rastu a fiškálnej udržateľnosti (pozri aj predchádzajúci text). Podobne sa očakáva, že opatrenia v oblasti riadenia výdavkov a racionalizácie štátom vlastnených podnikov prispejú k takému zloženiu rozpočtu, ktoré bude priaznivejšie pre rast a bude mať pozitívny vplyv na fiškálnu udržateľnosť (pozri aj predchádzajúci text). Odporúčania adresované Taliansku v rokoch 2019 – 2024 v oblasti justície sa majú plniť prostredníctvom opatrení v oblasti platobnej neschopnosti, ako aj niekoľkými investíciami zameranými na zvýšenie efektívnosti súdneho systému. Cieľom opatrení týkajúcich sa zamestnancov vo verejnom sektore, ktorými sa má posilniť kariérny postup, horizontálna mobilita a stály systém hodnotenia, je plniť odporúčania týkajúce sa verejnej správy adresované Taliansku v rokoch 2019 a 2020. Očakáva sa, že každoročným prijatím zákona o hospodárskej súťaži sa znížia prekážky hospodárskej súťaže a zlepší podnikateľské prostredie, čím sa má dosiahnuť plnenie odporúčaní týkajúcich sa hospodárskej súťaže a podnikateľského prostredia adresovaných Taliansku v rokoch 2019 a 2024. Cieľom opatrení v oblasti starostlivosti o deti je podporiť účasť žien na trhu práce a prispieť k riešeniu negatívnych demografických trendov v súlade s odporúčaniami týkajúcimi sa zamestnanosti a sociálnej politiky, ktoré boli Taliansku adresované v rokoch 2019 a 2024. Všetky uvedené odporúčania sú relevantné v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

(36) Plán zabezpečuje zachovanie plánovanej celkovej úrovne verejných investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov, ktoré sa v priemere realizujú počas obdobia, na ktoré sa vzťahuje plán obnovy a odolnosti, ako sa vyžaduje v článku 14 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

Tabuľka 5: Verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov v rámci plánu (% HDP)

Priemerná úroveň v rokoch 2021 až 2026	2025	2026	2027	2028	2029	Priemer za obdobie trvania plánu
2,9	3,1	2,9	3,3	3,3	3,2	3,2

Zdroj: strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska

(37) A napokon sa môže súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré opodstatňujú predĺženie, považovať za zlučiteľný so záväzkami z plánu obnovy a odolnosti a partnerskej dohody uzavretej v rámci viacročného finančného rámca, ako sa to vyžaduje v článku 14 ods. 4 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

(38) Na záver možno konštatovať, že súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, sa posudzuje ako súbor reforiem a investícií, ktoré ako celok spĺňajú kritériá uvedené v článku 14 nariadenia (EÚ) 2024/1263. V dôsledku toho sa obdobie úprav môže predĺžiť zo 4 na 7 rokov, ako sa uvádza v pláne.

([13]) Odporúčania, ktoré sa považujú za „relevantné“, sú: i) prijaté Radou od roku 2019, ii) v prípade ktorých členský štát zatiaľ nedosiahol „úplný“ alebo „výrazný“ pokrok pri ich plnení a nie sú zastarané (posudzované ako „neposudzované/bez príspevku na doplnenie“), k čomu sa dospelo počas posledného vykonávania dohľadu v rámci európskeho semestra [dostupné v CeSaR (europa.eu)], iii) nesúvisia s čisto fiškálnym Paktom stability a rastu a iv) nezahŕňajú rovnakú výzvu, ale preformulovanú.

Ďalšie zámery týkajúce sa reforiem a investícií uvedené v pláne, ktorými sa reaguje na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a ktorými sa riešia spoločné priority Únie

(39) Popri súbore reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav, sa v pláne opisujú zámery týkajúce sa iných reforiem a investícií, ktorých cieľom je reagovať na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, najmä v odporúčaniach adresovaných Taliansku vrátane tých, ktoré sa týkajú postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, a riešiť spoločné priority EÚ. Plán zahŕňa 119 reforiem a investícií, z ktorých 65 je finančne podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

(40) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v spravodlivej zelenej a digitálnej transformácii vrátane cieľov v oblasti klímy stanovených v nariadení (EÚ) 2021/1119, plán obsahuje súbor reforiem a investícií. Okrem iného sa očakáva, že k zelenej transformácii prispejú opatrenia týkajúce sa udržateľného financovania vrátane opatrení na zníženie nedostatkov v oblasti poistnej ochrany, zelené dlhopisy, ako aj viaceré opatrenia v rámci misie 2 a 7 plánu obnovy a odolnosti. Cieľom týchto opatrení by malo byť plnenie odporúčaní adresovaných Taliansku v oblasti energetickej infraštruktúry, energetickej efektívnosti a udržateľnej mobility, ktoré boli vydané v rokoch 2022 a 2023. Digitálna transformácia vychádza z cieľov stanovených v rámci politického programu digitálne desaťročie a očakáva sa, že bude mať prospech napríklad z národnej stratégie pre digitálne kompetencie alebo z pokračovania opatrení plánu obnovy a odolnosti vrátane opatrení týkajúcich sa digitálnej infraštruktúry, dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, opatrení na posilnenie transferu technológií (prostredníctvom kompetenčných centier a centier digitálnych inovácií) a digitalizácie ústredných orgánov verejnej správy. Tieto opatrenia prispejú aj k plneniu odporúčaní adresovaných Taliansku v oblasti verejnej správy, justičného systému a digitálnej pripojiteľnosti, ktoré boli vydané v rokoch 2019 až 2024 a ktoré sú relevantné v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

(41) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v sociálnej a hospodárskej odolnosti vrátane Európskeho piliera sociálnych práv, plán obsahuje niekoľko opatrení a investícií, napríklad posilnenie Assegno Unico Universale, ďalšie zvýšenie ponuky materských škôl a služieb starostlivosti v ranom detstve, ako aj posilnenie rodičovskej dovolenky. Aj vzdelávací systém bude čerpať výhody z opatrení, ako je Agenda Sud, na posilnenie základných zručností na juhu a z pokračovania úsilia v oblasti odborného vzdelávania prostredníctvom reformy odborných a technických inštitútov a národných a regionálnych plánov pre zručnosti. Očakáva sa, že k posilneniu sociálnej a hospodárskej odolnosti prispejú aj opatrenia v oblasti vzdelávania dospelých, najmä pokiaľ ide o dvojakú transformáciu, a v oblasti trhu práce, napríklad program GOL a opatrenia na zníženie územných rozdielov na trhu práce. K posilneniu sociálnej a hospodárskej odolnosti by mali prispieť aj reformy zamerané na posilnenie kapitálových trhov s cieľom podporiť prístup podnikov, a najmä MSP, k financovaniu. Tieto opatrenia by mali prispieť aj k plneniu odporúčaní, ktoré boli vydané v rokoch 2019 až 2024 a ktoré sa týkajú fungovania trhu práce, aktívnych politík trhu práce, zručností a vzdelávania, ktoré sú relevantné v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe, ako aj odporúčaní, ktoré sa plnili v rovnakom období a týkali sa rovnakých príležitostí, sociálneho začlenenia, regionálneho rozvoja a prístupu k financiám. Plán okrem iného zahŕňa aj opatrenia na posilnenie zariadení zdravotnej starostlivosti (komunitné nemocnice) a zlepšenie dostupnosti zariadení zdravotníckych technológií v nemocniciach, ktorých cieľom je plniť odporúčanie z roku 2020, ktoré sa týka zdravotnej starostlivosti.

(42) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v energetickej bezpečnosti, plán obsahuje niekoľko opatrení a investícií vrátane napríklad tyrhénskeho prepojenia alebo zníženia nákladov na pripojenie biometánu k plynovej sieti, ako aj zvýšenia využívania výroby energie z obnoviteľných zdrojov, čím sa zníži strategická závislosť od dovozu fosílnych palív, alebo niekoľko opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti súkromných a verejných budov. Očakáva sa, že súbor opatrení a investícií uvedených v pláne celkovo prispeje k plneniu odporúčaní v oblasti energetickej bezpečnosti.

(43) Pokiaľ ide o spoločnú prioritu spočívajúcu v obranných spôsobilostiach, v pláne sa pripomínajú opatrenia, ktoré už boli zaradené do plánu obnovy a odolnosti a ktoré sa týkajú investícií do kybernetickej bezpečnosti a digitalizácie ministerstva obrany.

(44) V pláne sa uvádzajú informácie o súlade a vo vhodných prípadoch komplementarite s fondmi politiky súdržnosti, ako aj s plánom obnovy a odolnosti Talianska. V pláne sa konkrétne stručne uvádza, že reformy a investície uvedené v pláne, ktoré reagujú na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra a týkajúce sa spoločných priorít Únie, plynulo nadväzujú na opatrenia prijaté v pláne obnovy a odolnosti a v programoch politiky súdržnosti.

(45) V pláne sa uvádza prehľad potrieb Talianska v oblasti verejných investícií z hľadiska spoločných priorít EÚ. Pokiaľ ide o spravodlivú digitálnu transformáciu, plán sa odvoláva na ciele a úlohy politického programu digitálne desaťročie a uvádza sa v ňom potreba ďalších investícií na naplnenie potrieb v oblasti digitálnych zručností vrátane investícií, ktoré podporujú zvyšovanie vedomostí a rekvalifikáciu pracovníkov s cieľom prispôsobiť ponuku pracovnej sily a dopyt po nej novým výzvam a zmierniť možné negatívne dôsledky digitálnej transformácie, ako aj ďalšie investície do digitálnej infraštruktúry, konkrétne do rozvoja okrajových uzlov s cieľom dosiahnuť cieľ do roku 2030 a podporiť digitálnu transformáciu podnikov a verejnej správy. V prípade spravodlivej zelenej transformácie sa v pláne uvádza, že je potrebné posilniť dekarbonizáciu dopravy, prechod na iné druhy dopravy a rozvoj infraštruktúr, ktoré umožnia udržateľnejšiu prepravu osôb a tovaru, a to aj posilnením úlohy železničnej dopravy. Tieto opatrenia sú doplnené ďalšími investíciami na zlepšenie riadenia a efektívnosti systému distribúcie vody a pripravenosti krajiny na riziko prírodných katastrof a zmeny klímy, ako aj investíciami na posilnenie biodiverzity a ekosystémov. Niektoré z týchto opatrení sú súčasťou integrovaného národného energetického a klimatického plánu. V súvislosti so sociálnou a hospodárskou odolnosťou vrátane Európskeho piliera sociálnych práv sa v pláne uvádza potreba ďalších investícií v týchto oblastiach: i) trh práce (posilnenie aktívnych politík trhu práce, udržanie investícií začatých na podporu účasti na trhu práce a vzdelávacích aktivít potrebných na zosúladenie zručností pracovníkov so zručnosťami, ktoré vyžadujú trhy práce, vrátane dôkladného pokračovania opatrení z plánu obnovy a odolnosti, ako je „duálny systém“, učňovská príprava a univerzálna štátna služba); ii) vzdelávanie a odborná príprava (udržanie investícií, ktoré sa začali v rámci plánu obnovy a odolnosti, a iniciatív zameraných na zníženie rozdielov v zručnostiach, územných a rodových rozdielov vrátane poskytnutia rozpočtu na nový plán zručností);

iii) znižovanie územných rozdielov (pokračovaním v investovaní do strategických odvetví definovaných v politike súdržnosti a v strategickom pláne jednotnej osobitnej hospodárskej zóny – vrátane hydrogeologických rizík, vodných zdrojov a obnovy po katastrofách) a zlepšovanie infraštruktúry (na základe intervencií, ktoré sa už začali v rámci plánu obnovy a odolnosti, vrátane vysokorýchlostných sietí a regionálnych železníc, technologického a digitálneho zlepšenia sietí TEN-T, prístavov a ich prepojení, a to popri posilnení investícií do infraštruktúry v osobitnej hospodárskej zóne); iv) podpora strategických dodávateľských reťazcov, inovácií a transferu technológií (pokračovaním v investíciách uvedených v pláne obnovy a odolnosti do spolupráce medzi univerzitami, výskumnými centrami a podnikmi a do technologickej a digitálnej transformácie MSP a obchodných sietí a podporou konkurencieschopnosti v kľúčových odvetviach talianskeho hospodárstva a posilnením investícií aj v odvetví cestovného ruchu); v) systém zdravotnej starostlivosti, opatrenia proti chudobe a služby starostlivosti v ranom detstve (ďalšími investíciami do systému zdravotnej starostlivosti s cieľom zefektívniť siete všeobecného lekárstva vrátane blízkych sietí, zariadení a telemedicíny pre pomoc, modernizáciou veľkých zdravotníckych zariadení a výskumom, odbornou prípravou a rozvojom zručností zamestnancov, ďalšími investíciami do boja proti chudobe pracujúcich, do politík bývania a do znižovania rizika energetickej chudoby, ďalším zlepšovaním nízkonákladového prístupu k službám starostlivosti v ranom detstve, ako aj rozširovaním služieb starostlivosti o osoby so zdravotným postihnutím a starších ľudí, ktorí nie sú sebestační). Pokiaľ ide o zaistenie energetickej bezpečnosti, v pláne sa uvádza potreba ďalších investícií do budovania infraštruktúry a rozvoja a šírenia technológií používaných v energetike, ktoré prispejú k tomu, aby sa Taliansko stalo európskym energetickým centrom, ako aj do efektívnosti budov s cieľom znížiť ich spotrebu energie a do výskumu, vývoja a experimentovania v oblasti nosičov energie vrátane jadrovej energie novej generácie. Pokiaľ ide o budovanie obranných spôsobilostí, podľa plánu sa výdavky v sektore obrany zvýšia do roku 2028 na 2 % HDP v súlade so záväzkami voči NATO. Ďalšie investície budú potrebné na zabezpečenie významnej účasti na medzinárodných misiách v súvislosti s mierovými operáciami a inými činnosťami, na zvýšenie zdrojov na dohodu o spolupráci s Ukrajinou, na zefektívnenie dodávok materiálu v rámci medzinárodnej spolupráce a na refinancovanie operácií „Bezpečné cesty“ a „Bezpečné stanice“, pre fond pre prostriedky vysokej a veľmi vysokej operačnej pripravenosti a fond pre potreby obrany štátu.

Záver posúdenia Komisie

(46) Komisia celkovo zastáva názor, že plán Talianska spĺňa požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1263.

CELKOVÝ ZÁVER RADY

(47) Rada víta strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Talianska a domnieva sa, že jeho úplné vykonávanie by prispelo k zabezpečeniu zdravých verejných financií a podpore udržateľnosti dlhovej služby, ako aj udržateľného a inkluzívneho rastu.

(48) Rada berie na vedomie posúdenie plánu zo strany Komisie. Rada však vyzýva Komisiu, aby predložila svoje posúdenie budúcich plánov v samostatnom dokumente, ktorý neobsahuje odporúčania Komisie na odporúčania Rady.

(49) Rada berie na vedomie posúdenie Komisie týkajúce sa trajektórie vývoja čistých výdavkov a hlavných makroekonomických predpokladov uvedených v pláne, a to aj vo vzťahu k predchádzajúcim usmerneniam Komisie, ako aj dôsledky trajektórie vývoja čistých výdavkov plánu pre deficit verejných financií a verejný dlh. Rada berie na vedomie posúdenie Komisie, že makroekonomické a fiškálne predpoklady, hoci sa v niektorých prípadoch líšia od predpokladov Komisie, vrátane zohľadnenia aktualizovaných makroekonomických a fiškálnych údajov, sú celkovo riadne odôvodnené a podložené spoľahlivými hospodárskymi argumentmi. Rada berie na vedomie širokú fiškálnu stratégiu plánu a riziká ohrozujúce výhľad, ktoré by mohli ovplyvniť naplnenie makroekonomického scenára a východiskové predpoklady a plnenie trajektórie vývoja čistých výdavkov uvedenej v pláne. Rada víta najmä to, že trajektória vývoja čistých výdavkov plánu je v súlade s referenčnou trajektóriou Komisie, pričom sa počíta s miernym prednostným uskutočňovaním fiškálnej úpravy. Rada tiež víta skutočnosť, že Taliansko počas prípravy plánu zapojilo do konzultačného procesu sociálnych partnerov, miestne a regionálne orgány a ďalšie relevantné zainteresované strany. Rada víta, že parlament tento plán schválil. Rada tiež víta schválenie makroekonomického scenára talianskou nezávislou fiškálnou inštitúciou. Rada tiež konštatuje, že geopolitické riziká môžu vyvíjať tlak na výdavky na obranu.

(50) Rada očakáva, že Taliansko bude pripravené upraviť svoju fiškálnu stratégiu podľa potreby s cieľom zabezpečiť dodržanie trajektórie vývoja čistých výdavkov. Rada sa rozhodla pozorne monitorovať hospodársky a fiškálny vývoj vrátane vývoja, z ktorého vychádza scenár plánu.

(51) Rada sa domnieva, že ďalšie rokovania s cieľom dosiahnuť spoločnú dohodu o vplyvoch kumulatívnych mier rastu čistých výdavkov na každoročný dohľad by sa mali uskutočniť včas pred ďalším kolom fiškálneho dohľadu.

(52) Rada schvaľuje súbor reformných a investičných záväzkov, ktoré Taliansko predložilo vo svojom strednodobom pláne, ktorý opodstatňuje predĺženie obdobia úprav, a víta úsilie o vyčíslenie vplyvu na rast a fiškálnu udržateľnosť. Rada súhlasí s Komisiou, že súbor reformných a investičných záväzkov, ktorý predložilo Taliansko, odôvodňuje predĺženie obdobia úprav zo 4 na 7 rokov. Rada berie na vedomie posúdenie Komisie, v ktorom sa poukazuje na úplné splnenie kritérií uvedených v článku 14, a to aj s prihliadnutím na prechodné ustanovenie článku 36 ods. 1d nariadenia (EÚ) 2024/1263, súborom reforiem a investícií, ktoré toto predĺženie opodstatňujú. Rada berie na vedomie posúdenie Komisie, v ktorom sa uvádza, že reformné a investičné záväzky by mali udržateľným spôsobom zlepšiť rastový potenciál a odolnosť hospodárstva a podporiť fiškálnu udržateľnosť. Rada odporúča Taliansku, aby v plnej miere vykonalo súbor reformných a investičných záväzkov s cieľom zachovať predĺženie obdobia úprav.

(53) Rada berie na vedomie opis Komisie týkajúci sa reforiem a investičných potrieb a zámerov, okrem posúdenia súboru reformných a investičných záväzkov, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav a reagujú na hlavné výzvy identifikované v kontexte európskeho semestra, a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť realizáciu takýchto reforiem a investícií. Rada na základe správ predložených Komisiou posúdi takéto reformy a investície a bude monitorovať ich vykonávanie v rámci európskeho semestra.

(54) Rada so záujmom očakáva výročnú správu Talianska o pokroku, ktorá bude obsahovať najmä informácie o pokroku pri implementácii trajektórie vývoja čistých výdavkov stanovenej Radou, uskutočňovaní širších reforiem a investícií v kontexte európskeho semestra a v príslušných prípadoch pri uskutočňovaní súboru reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav.

(55) V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2024/1263 by Rada mala Taliansku odporučiť trajektóriu vývoja čistých výdavkov, ako sa stanovuje v pláne, a mala by schváliť súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia fiškálnych úprav na sedem rokov.

TÝMTO ODPORÚČA Taliansku:

1. zabezpečiť, aby rast čistých výdavkov nepresiahol maximálne hodnoty stanovené v prílohe I k tomuto odporúčaniu;

2. implementovať v stanovených lehotách súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia fiškálnych úprav na 7 rokov, ako sa stanovuje v prílohe II k tomuto odporúčaniu.

V Bruseli 21. januára 2025

Za Radu

predseda

A. DOMAŃSKI

PRÍLOHA I

Maximálne miery rastu čistých výdavkov
(ročná a kumulatívna miera rastu, v nominálnom vyjadrení)

Taliansko

Roky		2025	2026	2027	2028	2029
Miera rastu (%)	ročná	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5
	kumulatívna (*)	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2

(*) Kumulatívne miery rastu sa vypočítajú vo vzťahu k základnému roku 2023. Kumulatívne miery rastu sa používajú pri ročnom monitorovaní súladu *ex post*na kontrolnom účte.

PRÍLOHA II

Súbor reforiem a investícií, ktoré opodstatňujú predĺženie obdobia úprav na 7 rokov

Taliansko

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti spravodlivosti – Doplnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti súvisiacich s M1C1.R1.4 – Reforma občianskeho súdnictva	Skrátiť dĺžku konkurzného konania a podporiť využívanie mimosúdnych nástrojov.	Krok č. 1: Do 2. štvrťroka 2027 prijať opatrenia na zabezpečenie a posilnenie vykonávania reformy v oblasti platobnej neschopnosti. Na tento účel naďalej podporovať právomoci súdov v insolvenčných veciach a poskytovať primerané personálne obsadenie; posilniť informačný systém na zhromažďovanie podrobných informácií o nákladoch, efektívnosti a výsledkoch konkurzných a reštrukturalizačných konaní (pre mimosúdne aj súdne prípady).	Poskytovať trvalú podporu právomocí súdov v oblasti insolvenčných konaní a zabezpečiť primerané personálne obsadenie. Posilniť informačný systém na zhromažďovanie podrobných informácií o nákladoch, efektívnosti a výsledkoch konkurzných a reštrukturalizačných konaní (pre mimosúdne aj súdne prípady).
		Krok č. 2: Do 4. štvrťroka 2027 vykonať posúdenie vplyvu reformy v oblasti platobnej neschopnosti a v prípade potreby prijať nápravné opatrenia.	Prijatie posúdenia vplyvu reformy v oblasti platobnej neschopnosti. Prijatie a nadobudnutie účinnosti nápravných opatrení, ak je to potrebné.
	Znížiť počet nevybavených prípadov na občianskoprávnych súdoch.	Krok č. 3: Do 4. štvrťroka 2028 znížiť počet nevybavených prípadov na občianskych všeobecných súdoch (prvý stupeň).	Znížiť počet prebiehajúcich konaní, ktoré sa začali v období od 1. januára 2023 do 31. decembra 2025 a ktoré boli k 31. decembru 2025 stále otvorené na občianskych všeobecných súdoch (prvý stupeň) o 90 %.
	Znížiť počet nevybavených prípadov na občianskoprávnych súdoch.	Krok č. 4: Do 4. štvrťroka 2028 znížiť počet nevybavených prípadov na občianskoprávnom odvolacom súde (druhý stupeň).	Znížiť počet prebiehajúcich konaní, ktoré sa začali v období od 1. januára 2023 do 31. decembra 2025 a ktoré boli k 31. decembru 2025 stále otvorené na občianskoprávnom odvolacom súde (druhý stupeň) o 90 %.
	Skrátiť čas rozsúdenia v občianskoprávnych prípadoch.	Krok č. 5: Do 4. štvrťroka 2028, skrátiť dĺžku občianskoprávneho konania.	Skrátiť čas rozsúdenia o 12 % všetkých konaní v občianskych a obchodných sporových konaniach v porovnaní s časom rozsúdenia zaznamenaným 31. decembra 2026.
	Zabezpečiť primerané ľudské zdroje v súdnom systéme.	Krok č. 6: Do 4. štvrťroka 2026, 4. štvrťroka 2027, 4. štvrťroka 2028, 4. štvrťroka 2029, v uvedenom poradí, zabezpečiť vhodný personál pre kanceláriu súdneho konania a technických administratívnych pracovníkov.	Udržať 6 000 pracovných miest charakterizovaných úlohami, ktoré sú rovnocenné s úlohami v rámci investície M1C1 1,8 plánu obnovy a odolnosti.

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti daňovej správy: Doplnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti Talianska týkajúcich sa M1C1.R1.12 – Reforma daňovej správy	Podporovať zjednodušenie interakcie s daňovníkmi prostredníctvom rýchlejšieho vrátenia DPH.	Krok č. 1: Do 4. štvrťroka 2025, 4. štvrťroka 2027, 4. štvrťroka 2029, v uvedenom poradí, dosiahnuť ročné výkonnostné ciele, ktoré postupne zabezpečia skrátenie času splatnosti DPH.	Skrátiť priemerný čas splatnosti vrátenia DPH (vyjadrené v dňoch) v porovnaní s rokom 2024: — 5 % do 4. štvrťroka 2025, — 10 % do 4. štvrťroka 2027, — 15 % do 4. štvrťroka 2029.
	Zvýšiť príjmy z preventívnych činností, podpory dodržiavania daňových predpisov vrátane príjmov z listov o dodržiavaní predpisov a cielenejších a rizikovo orientovaných opatrení proti daňovým únikom (vrátane opatrení založených na využívaní techník umelej inteligencie a rozvoji interoperability databáz).	Krok č. 2: Do 4. štvrťroka 2027 a 4. štvrťroka 2029, dosiahnuť ročné výkonnostné ciele, ktoré postupne zabezpečia vyššie príjmy z činností prevencie a presadzovania práva.	Dodatočné celkové príjmy z činností v oblasti prevencie a presadzovania práva v porovnaní s rokom 2024 (14 mld. EUR) vrátane príjmov z listov o dodržiavaní predpisov, „inviti al contraddittorio“, „atti istruttori ravvedibili“, pričom sa vylučujú „ruoli“, „concordato preventivo“, ako aj všetky opatrenia zamerané na vyrovnanie minulých daňových záväzkov za výhodných podmienok, ako napríklad „rottamazione cartelle esattoriali“, „saldo&stralcio“ a „ravvedimento speciale“: — 5 % do 4. štvrťroka 2027, — 10 % do 4. štvrťroka 2029.
	Zvýšiť príjmy z preventívnych činností, podpory dodržiavania daňových predpisov vrátane príjmov z listu o dodržiavaní predpisov a selektívnejších a rizikovo orientovaných opatrení proti daňovým únikom (vrátane opatrení založených na využívaní techník umelej inteligencie a rozvoji interoperability databáz).	Krok č. 3: Do 4. štvrťroka 2026 posilniť boj proti daňovým únikom vyplývajúcim z opomenutých vyhlásení tým, že i) v prípade zistených daňových únikov sa odstránia daňové výhody („compensazione orizzontale“, „rimborsi di imposte“, „regimi premiali“) a v relevantných prípadoch pozastaví uplatňovanie verejných koncesií; ii) do databáz pre analýzy daňových rizík, ktoré vykonáva daňová agentúra, sa začlenia národné kódy krátkodobých prenájmov; iii) zavedie sa povinné prepojenie automatických pokladníc a elektronických platieb pre všetky podniky; iv) budú sa vyžadovať sledovateľné platobné prostriedky na účely daňovej odpočítateľnosti výdavkov súvisiacich s dopravou, stravou a ubytovaním.	Nadobudnutie účinnosti primárnych a sekundárnych právnych predpisov.

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti podnikateľského prostredia – Doplnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti Talianska týkajúcich sa M1C2.R2 – Ročné zákony o hospodárskej súťaži	Zvýšiť investície do výskumu a vývoja s uprednostnením projektov, ktoré môžu priniesť ďalšie súkromné investície.	Krok č. 1: Do 4. štvrťroka 2025, 4. štvrťroka 2026, 4. štvrťroka 2027, 4. štvrťroka 2028 a 4. štvrťroka 2029 zvýšiť verejné výdavky na výskum a vývoj.	Zvýšiť verejné výdavky na výskum a vývoj s cieľom zvýšiť pomer medzi týmito výdavkami a HDP, ktorý sa odhaduje na takmer 0,5 % v roku 2024, na 0,6 % v roku 2029 ([1]).
	Podporiť účinnosť a efektívnosť verejných investičných stimulov.	Krok č. 2: Do 2. štvrťroka 2028, racionalizovať a zjednodušiť stimuly pre podniky v nadväznosti na reformu M1C2-R3 uvedenú v pláne obnovy a odolnosti.	Drasticky znížiť počet stimulačných opatrení a znížiť počet orgánov poskytujúcich pomoc na základe výsledkov posúdenia vplyvu vykonaného v roku 2025.
	Podporiť hospodársku súťaž v záujme rozvoja efektívnosti a hospodárskeho rastu prostredníctvom odstraňovania prekážok a bariér vstupu na trh (aj legislatívnej povahy). Odstrániť alebo revidovať zákony a predpisy, ktoré bránia hladkému fungovaniu trhov.	Krok č. 3: Do 4. štvrťroka 2026, 4. štvrťroka 2027, 4. štvrťroka 2028 a 4. štvrťroka 2029 prijať ročné zákony o hospodárskej súťaži.	Každoročné prijatie a nadobudnutie účinnosti ročného zákona o hospodárskej súťaži a súvisiacich vykonávacích aktov, a to na základe plnenia odporúčaní pre Taliansko a dostatočného zohľadnenia odporúčaní AGCM na základe primeraného posúdenia regulačného vplyvu.
	Zvýšiť konkurencieschopnosť MSP uľahčením rastu veľkosti podnikov, podporou generačnej výmeny, orientáciou na investície a prispôsobením zručností.	Krok č. 4: Do 4. štvrťroka 2026 a), 4. štvrťroka 2027 b) a 4. štvrťroka 2028 b) prijatie rámcového zákona o MSP na základe posúdenia vplyvu a nadobudnutie účinnosti vykonávacích nástrojov a každoročných aktualizácií. Zákon sa musí zameriavať aspoň na tieto oblasti: — uľahčenie rastu veľkosti podnikov a agregácia firiem, — administratívne zjednodušenie, — jednoduchosť podnikania, — podpora generačnej výmeny, a to aj prostredníctvom najímania profesionálneho manažmentu, — zvýšenie investícií, — zvyšovanie zručností.	a) Nadobudnutie účinnosti rámcového zákona o MSP. b) Nadobudnutie účinnosti všetkých vykonávacích nástrojov a ročných aktualizácií.

([1]) Výdavky na výskum a vývoj sa vypočítavajú vo forme hrubých domácich výdavkov na výskum a vývoj.

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti verejnej správy a starostlivosti o deti – Doplnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti Talianska týkajúcich sa M1C1.R1.9 – Reforma verejnej správy	Podporovať vertikálnu mobilitu.	Krok č. 1: Do 4. štvrťroka 2026 zaviesť vertikálnu mobilitu zamestnancov.	Aspoň 20 % voľných riadiacich pozícií ročne pridelených úradujúcim úradníkom prostredníctvom mechanizmu povyšovania v závislosti od výkonu.
	Podporovať horizontálnu mobilitu.	Krok č. 2: Do 4. štvrťroka 2026 zaviesť horizontálnu mobilitu zamestnancov.	Aspoň 15 % voľných pracovných miest ročne pridelených úradníkom, ktorí prechádzajú z inej verejnej správy alebo agentúry.
	Valorizovať rámec založený na výkonnosti.	Krok č. 3: Do 4. štvrťroka 2028 valorizovať rámec založený na výkonnosti.	Ukončenie prvého kola hodnotenia výkonnosti a vyplácania prémií podľa nového rámca.
	Zvýšenie ročných verejných výdavkov.	Krok č. 4: Do 4. štvrťroka 2027 zabezpečiť primerané finančné krytie prevádzky dostupných zariadení starostlivosti o deti.	Zvýšiť verejné výdavky na pokrytie prevádzkových nákladov existujúcich a nových zariadení starostlivosti o deti vo veku 0 – 2 roky, ktoré sa realizujú prostredníctvom investícií v rámci národného plánu obnovy a odolnosti a národných zdrojov. Zvýšenie bude predstavovať najmenej 20 % ročných verejných výdavkov v roku 2021 určených na prevádzkové náklady dostupných zariadení starostlivosti o deti do troch rokov vrátane nákladov na nové miesta vyplývajúce z infraštruktúry podľa národného plánu obnovy a odolnosti.
	Zabezpečiť primeranú dostupnosť miest starostlivosti o deti.	Krok č. 5: Do 4. štvrťroka 2027 zabezpečiť primeranú ponuku služieb starostlivosti o deti v súlade s barcelonským cieľom a národným cieľom na rok 2027, pričom sa zohľadnia regionálne rozdiely.	Zabezpečiť, aby 33 % detí do troch rokov malo prístup (kvóta pokrytia) k verejným a súkromným zariadeniam starostlivosti o deti na národnej úrovni. Zabezpečiť minimálne 15 % pokrytie na regionálnej úrovni.
	Vymedzenie príspevkových pásem pre rodičovské príspevky.	Krok č. 6: Do 4. štvrťroka 2027 zvýšiť cenovú dostupnosť starostlivosti o deti stanovením minimálnych vnútroštátnych noriem pre prístup k službám starostlivosti o deti a pre poplatkové pásma s cieľom zvýšiť cenovú dostupnosť.	Nadobudnutie účinnosti právnych predpisov.

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti verejných výdavkov – Doplnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti Talianska týkajúcich sa M1C1.R1.13 – Reforma rámca na preskúmanie výdavkov	Posilniť kapacity na programovanie, monitorovanie a hodnotenie verejných výdavkov.	Krok č. 1: Do 2. štvrťroka 2027, 2. štvrťroka 2028 a 2. štvrťroka 2029 prijatie plánov monitorovania a hodnotenia a od 2. štvrťroka 2028 prijatie výročnej správy ministerstvom hospodárstva a financií.	Prijatie aspoň jedného ročného plánu monitorovania a hodnotenia, v ktorom sa stanovuje intervencia pre každé ministerstvo a ktorý v časovom rámci plánu pokrýva oblasť výdavkov rovnajúcu sa celkovo 10 % výdavkov pridelených na politiky v priamej zodpovednosti ústredných orgánov štátnej správy. V plánoch monitorovania a hodnotenia sú formulované návrhy a opatrenia na zlepšenie efektívnosti alebo kvality výdavkov. Vo výročnej správe vypracovanej ministerstvom hospodárstva a financií sa opisuje stav plnenia plánov monitorovania a hodnotenia, a najmä prijatie aspoň jedného opatrenia za každé ministerstvo, ktoré prispieva k udržateľnosti verejných financií.
	Zlepšiť monitorovanie výdavkov, a to aj prostredníctvom vytvorenia a posilnenia špecializovaných štruktúr v rámci verejnej správy na účely hodnotenia kvality a vplyvu poskytovaných služieb.	Krok č. 2: Do 1. štvrťroka 2028 posilniť právomoc ministerstva hospodárstva a financií vykonávať kontroly hospodárenia s verejnými výdavkami vo všetkých subjektoch, ktoré dostávajú verejnú podporu, vrátane orgánov na nižšej ako celoštátnej úrovni a štátom vlastnených podnikov.	Nadobudnutie účinnosti primárnych a sekundárnych právnych predpisov.
	Posilniť činnosti v oblasti kontroly verejných výdavkov.	Krok č. 3: Do 1. štvrťroka 2026 a 1. štvrťroka 2028 reformovať rámec pre kontrolu verejných výdavkov pre ústredné orgány verejnej správy, ktorým sa zabezpečí zvýšená finančná zodpovednosť verejnej správy za hospodárenie so zdrojmi, ako aj posilní programovanie a lepšie monitorovanie a hodnotenie výstupov a vplyvov politík.	a) nadobudnutie účinnosti primárnych právnych predpisov; b) nadobudnutie účinnosti sekundárnych právnych predpisov.

	Hlavný cieľ	Opis a načasovanie kľúčových krokov	Ukazovateľ/ukazovatele monitorovania
Reformy a investície v oblasti daní (nové opatrenie)	Zasiahnuť do daňového systému a zosúladiť ho s cieľmi podpory na uľahčenie daňového zaťaženia rodín a na podporu hospodárskeho rastu a ekologickej transformácie v rámci viacročnej perspektívy.	Krok č. 1: Do 4. štvrťroka 2028 zjednodušiť daňový systém prostredníctvom revízie rozsahu daňových výdavkov.	Zníženie straty príjmov v súvislosti s daňovými výdavkami o 15 % v porovnaní so správou vlády na rok 2019 (49 mld. EUR), a to aj v oblastiach dotácií škodlivých pre životné prostredie, znížených sadzieb DPH a oslobodení od dane a dane z príjmov fyzických osôb (IRPEF). Zníženie dotácií škodlivých pre životné prostredie o 3,5 miliardy EUR, ktoré sa plánuje do roku 2030 v rámci plánu obnovy a odolnosti, je relevantné pre zníženie strát príjmov súvisiacich s daňovými výdavkami.
	Zníženie daňového zaťaženia rodín s nízkymi a strednými príjmami a podpora zamestnanosti.	Krok č. 2: Do 4. štvrťroka 2026 znížiť daňovo-odvodové zaťaženie práce.	Priemerné daňovo-odvodové zaťaženie práce sa trvalo zníži v porovnaní s úrovňami zaznamenanými v roku 2023.
	Aktualizácia katastra nehnuteľností.	Krok č. 3: a) do 4. štvrťroka 2027 zmapovať nehnuteľnosti, ktoré sa v súčasnosti nenachádzajú v katastri nehnuteľností; b) do 4. štvrťroka 2028 na účely dane z nehnuteľností aktualizovať katastrálne hodnoty budov, ktoré prešli zásahmi v oblasti energetickej efektívnosti a/alebo obnovy domov financovanými úplne alebo čiastočne z verejných zdrojov od roku 2019.	a) Zavedenie referenčných právnych predpisov a nadobudnutie ich účinnosti, ukončenie činností mapovania, kontroly a aktualizácie katastra nehnuteľností. b) Zavedenie referenčných právnych predpisov a nadobudnutie ich účinnosti, dokončenie aktualizácie katastra nehnuteľností pre všetky nehnuteľnosti definované v stĺpci/oddiele kľúčových krokov.
Reformy a investície v oblasti racionalizácie štátom vlastnených podnikov (nové opatrenie)	Zefektívnenie štátom vlastnených podnikov v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi (legislatívny dekrét č. 175/2016).	Krok č. 1: Do 4. štvrťroka 2027 prijať opatrenia na zabezpečenie a posilnenie vykonávania právneho rámca pre štátom vlastnené podniky.	Prijatie vhodných opatrení na zabezpečenie a v prípade potreby posilnenie účinného vykonávania právneho rámca (legislatívny dekrét č. 175/2016) týkajúceho sa činností a prevádzkovej efektívnosti štátom vlastnených podnikov s cieľom zabezpečiť účinnú racionalizáciu a zrušenie neefektívnych štátom vlastnených podnikov bez ohrozenia poskytovania verejných služieb.